

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. XII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614537024/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

egne bærende Tanker; derved bliver disse Digterværker værdifulde for Kendskabet til Hauch selv, Stoffet er ikke valgt tilfældigt, men danner en Rame om noget subjektivt og er Udtryk for hans egen Personlighed. Og gennemgaar man de forskellige Emner og Tidsrum, der behandles i Romanerne, staar de indenfor den ældre danske Romantik som et smukt Udslag af det universelle ved den; Hauch er en ægte Romantiker af den ældre Skole, den altomfattende; som saadan har han forsøgt sig i Digtingens tre Hovedformer, og inden for Lyrikken i de forskelligste Arter af Vers; i Romanen bevæger han sig fra den nordiske Sagatid (»Thorvald Vidførlø«, »Fortælling om Haldor«) gennem Renæssansetiden (»Vilhelm Zabern«) og det 18. Aarhundrede (»Guldmagerens«, »Charles de la Bussière«) ned til sit eget Aarhundrede (»Robert Fulton«), ja helt ned til Nutiden (»En polsk Familie«, »Slottet ved Rhinen«). Han er ogsaa universel og kosmopolitisk i Emnerne, og Romanernes Sted er Island, Danmark, Tyskland, Frankrig, Polen og — Amerika.

III.

Med »Vilhelm Zabern« forlod Hauch de danske Emner og vendte sig til Udlandet; 1836 udkom »Guldmagerens«, der foregaar i Dresden i det 18. Aarhundrede og foruden at fremhæve den fra Digterens eget Liv kendte Vaklen mellem Naturvidenskaben og Poesien særlig, ligesom det senere Drama »Søstrene paa Kinnekullen«, skildrer Guldets dragede Magt. Og 1839 udkom »En polsk Familie«.

Undersøger man de *personlige Forudsætninger* for Romanen, er det let at konstatere, at det første og inderste Motiv til at behandle dette Stof for Hauch

XII

laa i hans egen Grebethed af det polske Folks sørgelige Skæbne. Polens haabløse Frihedskamp opfyldte i 30'erne hele Europa med Beundring og Deltagelse, uden at der dog blev bragt det ulykkelige Land positiv Bistand. Med bitter Ironi lader Digteren i Romanen Bonaventura paa Adalberts Spørgsmaal om fremmed Hjælp svare følgende: »Jo vist, de hænge den polske Ørn i deres Uhrkæder, og maale vore Helte paa deres Tobaksdaaser og paa deres Pibehoveder, imidlertid vedblive de rolig at ryge, og naar Piben er til Ende, tænde de den paa ny, videre gaaer kun Begeistringen hos Faa.« Et Synspunkt, der minder om den flade Passivitet, som vi herhjemme kender det fra Rahbeks Drikkevise i det 18. Aarhundrede: »Hvad gaar os stakkels Polen an? — Vi det dog ikke hjælpe kan.«

Hauch følte dybt og smerteligt for Polen. Dets Navn og Skæbne var gennem hele hans Liv dybt indskrevet i hans Hjærte. Det gribende Digt »Kænefarten« (i »Lyriske Digte« 1861) er en Genoptagelse af en Episode i »En polsk Familie« (S. 341). Og da Polen i 1863 paany gjorde Opstand mod Slesveaaget, afholdt Studenter i København et Møde for at vedtage en Adresse til Polakkerne (en Deltagelse, der iøvrigt politisk fik skæbnesvangre Konsekvenser for Landet); ved Mødet traadte den 73-aarige Digter op og fremstillede i et glødende, harmfyldt Indlæg Russernes Mishandling af Polakkerne.* I »Nye Digtninger« 1869 findes aftrykt to fra 1863—64 stammende Digte »Polen og Danmark«; i det første indskræpes det, at

*) Soranske Gymnasiaster indsamlede, som Otto Borchsenius fortæller, et Beløb af en Snes Daler til Polakkerne, indsendte dem til Hauch og modtog som Tak et lille venligt Brev fra Digteren.